

Research Article

Received: date:19.09.2022

Accepted: date:22.12.2022

Published: date:31.12.2022

Bursa Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Öğrencilerinin Pandemi Döneminde Yaşadıkları Barınma Sorunlarının Planlama Stüdyosu Ders Sürecine Etkisi

Sedanur Gezer^{1,*}, Gökçe Küçük² ve Ömer Bilen³

¹Bursa Technical University, Faculty of Architecture and Design, Bursa, Turkey; sedanur_gezer99@hotmail.com

²Bursa Technical University, Faculty of Architecture and Design, Bursa, Turkey; gokcke@gmail.com

³Bursa Technical University, Faculty of Architecture and Design, Bursa, Turkey; omer.bilen@btu.edu.tr

Orcid: 0000-0002-5265-7042¹ Orcid: 0000-0002-6689-0697² Orcid: 0000-0001-7198-8421³

*Correspondence: sedanur_gezer99@hotmail.com

Öz: Covid-19 pandemisi sağlık sektörü başta olmak üzere birçok sistemi derinden etkiledi. Eğitim sisteminde yüz yüze eğitim modelinin pandemi sebebiyle kesintiye uğramasıyla birlikte öğrenciler başta barınma sorunu olmak üzere birçok sorunla karşı karşıya kaldı. Öğrencilerin konakladığı yurtların karantina yurtlarına dönüştürülmesi, yaşadıkları evlerde kira ödeme yükümlülüklerinin devam etmesi ve bu evlerde eğitim faaliyetlerine devam edecek yeterli alan ile çevrimiçi eğitim için gerekli cihazlara/donanıma sahip olmamaları karşılaşılan barınma sorunları içinde ön planda yer aldı. Bu doğrultuda araştırmada "Covid-19 pandemi döneminde Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğrencilerinin yaşadıkları barınma sorunları Planlama Stüdyosu dersi eğitim sürecini nasıl etkilemiştir?" sorusunun cevaplanması amaçlanmıştır. Araştırma sorusunun çözümlenmesi için nitel araştırma yöntemlerinden derinlemesine görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Bursa Teknik Üniversitesi'nde Şehir ve Bölge Planlama eğitimi gören öğrenciler arasından kartopu örnekleme yöntemiyle ulaşılan örnek grupla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen metinler nitel araştırma yazılımları kullanılarak derinlemesine analiz edilerek araştırmacılar tarafından belirlenen kodlar arası kavramsal ilişkiler kurularak yorumlanmıştır. Bu kapsamda dersin kazanımlarının gerekli sonuç ürünlerinden olan çizim, maket ve raporlama için ihtiyaç duyulan ekipmana ve teknolojik cihazlara erişimin her öğrenci için barınma alanlarında yeteri kadar sağlanamadığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak uzaktan eğitim sürecinde ders kapsamında çevrimiçi platformlar kullanılarak belirlenen zamanlarda görüşmeler sağlanarak dersin yürütücüleri ve öğrenciler arasında etkili iletişim sağlansa da barınma sorununun da etkisiyle ortaya çıkan kısıtların ders sürecinin öğrenme çıktılarına tam olarak aksettiremediği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, Öğrencilerin barınma sorunu, Şehir planlama eğitimi, Planlama stüdyosu, Eğitim süreci

The Effect of Housing Problems Experienced by Bursa Technical University City and Regional Planning Students during the Pandemic Period on the Planning Studio Course Process

Abstract: The Covid-19 outbreak has deeply affected many systems, especially the health sector. With the interruption of the face-to-face education model in the education system due to the pandemic, students faced many problems, especially the problem of housing. It has come to the fore that the dormitories are turned into quarantine dorms, the

obligation to pay rent in the houses they live in, and the lack of sufficient space and necessary tools/equipment for online education in order to continue education activities in these houses. It is one of the most common housing problems. In this direction, in the research, "How did the housing problems experienced by the students of the Department of City and Regional Planning during the Covid-19 pandemic affected the educational process of the Planning Studio course?" intended to answer the question. In order to analyze the research question, in-depth interview method, one of the qualitative research methods, was preferred. Semi-structured interviews were conducted with the sample group reached by snowball sampling method from the students studying at Bursa Technical University, Department of City and Regional Planning. The texts obtained from the interviews were analyzed in depth using qualitative research software and interpreted by establishing conceptual relationships between the codes determined by the researchers. In this context, it is determined that sufficient access is not provided for each student in the accommodation areas to the necessary equipment and technological devices for drawing, model and reporting, which are the necessary end products of course outcomes. As a result, in the distance education process, although effective communication between the instructors and students is ensured by using online platforms within the scope of the course, meetings are held at certain times, but there are restrictions. The problems that arise with the effect of the housing problem cannot be fully reflected in the learning outcomes of the course process.

Keywords : Covid 19, Housing problem of students, City planning education, Planning studio, Education process

1. Giriş

Covid-19 pandemisi sağlık sektörü başta olmak üzere birçok sistemi derinden etkiledi. Yüz yüze eğitim modelinin pandemi sebebiyle kesintiye uğramasıyla birlikte uzun bir dönem çevrimiçi eğitim yapılmak zorunda kalındı. Bu süreçte psikolojik, akademik ve teknolojik birçok yetersizlik ile karşılaşıldı. Pandemi sürecinde eğitim sektörü üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması için farklı sınıf ve eğitim düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin eğitim süreçlerinin gereklilikleri, derslerin işleyişi ve ders çıktılarının da yeniden düşünülmesi gerekliliği ortaya çıktı. İlerleyen süreçte eğitim üzerindeki tedbirlerin kaldırılması ve karma eğitim modellerine geçilmesiyle birlikte öğrencilerin öğrenim gördükleri şehirlere geri dönüşü başladı. Bu geri dönüş barınma, beslenme, ulaşım başta olmak üzere öğrencilerin eğitim sürecindeki ihtiyaçlarını karşılamak için yeni bir düzen kurma arayışına girmelerine sebep oldu. Bu noktada öğrencilerin pandemi sürecinde eğitim gördükleri alana dair yeterli ve yetersiz gördükleri deneyimlerin öğrenilmesi hem yeni eğitim döneminde ders süreçlerinin iyileştirilmesinde hem de ileride yaşanacak benzer deneyimlerde hangi politikaların uygulanmasının tespitinde önemli girdi sağlayacaktır.

Öğrencilerin pandemi sürecindeki öğrenim pratikleri üzerine literatürde yer alan araştırmalara bakıldığında Covid-19 Pandemisinin eğitim üzerine etkilerinin ortaya konması için üniversite öğrencilerine odaklanıldığı ve üniversite öğrencileri evreninde çalışan araştırmaların çoğunluğunun ise örneklem olarak uluslararası öğrencileri ele aldığı belirlenmiştir. Bu araştırma kapsamında ise pandemi döneminde ulusal ve uluslararası öğrencilerin yaşadığı barınma alanlarında yaşadıkları sorunlarının neler olduğu konusuna odaklanılmıştır.

Islam vd. (2020) tarafından Bangladeş Üniversitesi öğrencileri üzerine yapılan bir araştırmada karantina döneminde aileleri ile birlikte yaşayan öğrencilerin ailesinden uzakta kalan öğrencilere göre daha fazla anksiyete belirtilerine sahip olduğu ve eğitim sürecinin pandemiden olumsuz etkilendiği ortaya konmuştur [1].

Al-Kumaim vd. (2021) Malezya'daki üniversite öğrencilerinin pandemi döneminde çevrimiçi eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunları incelemiştir. Araştırmada ön plana çıkan sorunlar öğrencilere aşırı iş ve bilgi yüklenmesi, barınılan yerde öğrenme ortamının uygun olmaması ve stres düzeyinin yüksek olmasıdır [2].

Lokanath vd. (2020) Hindistan'da üniversite öğrencileri üzerine bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu araştırmada karşılaşılan temel sorunlar ise hem erkek hem de kadınlarda pandemi döneminde çevrimiçi derslere katılmak için teknik cihaz yetersizliği ve kadınların ev işlerindeki görevleri sebebiyle evde elverişli bir öğrenme alanına sahip olmamalarıdır [3].

Bab-ı Alem'in (2013) araştırmasında uluslararası öğrencilerin sağlıklı ve ekonomik yurt bulmakta zorlandıkları belirtilirken Gençoğlu & Çiftçi'nin (2020) çalışmalarında ise öğrencilerin yaygın olarak karşılaştıkları sorun alanları: uzaktan eğitime erişim, öğrencilerin başarı düzeylerin belirlenmesi psikososyal destek hizmetleri ve dezavantajlı öğrenciler için politikaların yetersizliğidir [4,5].

Güzel'in (2022) gerçekleştirdiği çalışmada ise uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim imkânlarının yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır. Yakut-İpekoğlu'nun (2021) yapmış olduğu araştırmada ise barınma sorunu ile karşılaşan öğrencilerde panik, endişe ve korkunun baskınlığı ön plana çıkmıştır [6,7]. Buna benzer olarak uluslararası öğrencilerin Koronavirüs pandemisinin başlarında diğer öğrencilerin yurtlardan ayrılması ile birlikte korku ve üzüntü gibi duygusal değişimlerle daha çok karşı karşıya kalmaları dikkat çekmektedir. Uluslararası öğrencilerin ailelerinden uzak bir ortamda eğitim görmeye devam etmeleri pandemi döneminde birçok zorluklara karşılaşmalarına sebep olsa da ülkemizde üniversite okuyan Türk öğrencilerin de uluslararası öğrencilere benzer zorluklarla karşı karşıya kalması söz konusudur.

Pandemi sürecinde ailesinin yanına dönen öğrencilerin yanı sıra eğitim gördüğü şehirde kalması gereken öğrencilerde üzerinde durulması gereken bir durumdur. Öğrencilerin konakladığı yurtların karantina yurtlarına dönmesi, öğrencilerin kaldıkları evlerde kira ödeme yükümlülüklerinin devam etmesi ya da evlerinde eğitim faaliyetlerine devam edecek yeterli alan ve çevrimiçi eğitim için cihaz donanımına sahip olunmaması genel barınma sorunlarının ilk sıralarında yer almaktadır.

Bardakçı vd. (2021)'e göre barınma noktasında en önemli sorunlardan biri de güvendir. Barınma alanının güvenli olması öğrencilerin barındıkları yerde sağlık, temizlik, rahat ve güvenli hissetmelerine sebep olacaktır [8].

Gamziskan vd., (2021) Covid-19 pandemisinin bir meslek grubundaki öğrencilerin eğitim sürecinin ele alınmasının örneği olarak Tıp Fakültesi öğrencilerinin eğitim sürecindeki etkilerini araştırmıştır. Araştırma sonucuna göre karantina yurduna dönen yurtlarına sınav döneminde dönemeyen öğrenciler barınma sorunu yaşamıştır [9].

Pandemi tedbirlerinin azaltılması ile yeni bir düzen kurmak amacıyla birçok kişinin kısa bir zaman diliminde barınma alanı arayışına girmesi ise sorunu daha da karmaşıklaştırmıştır. Yurtlarda barınma bursu verilecek kişi sayılarının barınma bursu ihtiyacı olan kişi sayısını karşılamaması, özel yurt, apart ve ev ücretlerinin öğrencilerin karşılayabileceği bütçenin üzerinde olması, bir tanıdığı yanında kalan kişilerin ders çalışmak için yeterli alana sahip olmaması ortaya çıkan başlıca barınma sorunlarıdır.

Bu sorunları daha derinden hisseden yoksullar, evsizler, öğrenciler gibi pandemiden en çok etkilenen dezavantajlı grupların ekonomik sıkıntılarının giderilmesi için ise yerel yönetimlerin çaba içinde olduğu görüldü. Bu süreçte kalacak uygun yer bulamayan kimi öğrencilere yerel yönetimler, üniversiteler ya da vakıflar tarafından konut çözümleri geliştirilmeye çalışıldı. Bununla birlikte öğrenciler için bir konutta sadece kalabilmek barınmanın tamamı ile gerçekleştiği anlamına gelmemekle birlikte öğrencilerin kaldığı mekânda çalışmaya uygun koşullara, yeteri kadar alana sahip olmamaları da eğitim sürecini olumsuz etkilemiştir.

Bu sonuç; Büyüksahin (2021) ve Balcı (2020) tarafından da "barınmanın kişilerin taleplerine ve yaşam tarzına uygun kişiselleştirecekleri alan olduğu ölçüde ve bu alanda beslenme, temizlik, ders çalışma ihtiyaçlarını yeterli bir şekilde karşıladıklarında barınma ihtiyaçlarını da karşılayacaklardır" görüşüyle desteklenmektedir [10,11]. Bu kapsamda çalışmaların ortak sonuçlarından biri de pandemi döneminde ev ortamında ders çalışma sürecinin sağlıklı olarak devam ettirilmesi için en önemli gereksinimler yeterli kapasitede ve donanımına sahip teknik cihazın ve internet bağlantısının bulunmasıdır.

Buna ek olarak Türkiye'de aileleri ile birlikte yaşayan öğrencilerle uluslararası öğrenciler arasında uzaktan eğitim dönemindeki eğitim süreci hakkında farklı görüşler söz konusu olmuştur. Ereş ve Doğuş (2020)'ye göre ülkemizde yaşayan öğrenciler daha çok internet bağlantı sorunu yaşama, kalabalık ailede yaşam, aile içinde sorumlulukların bulunması gibi karşılaştıkları sorunlarla uluslararası öğrencilerden farklılaşırken ülkemizde yaşayan öğrencilerin yaşadıkları akademik personelle etkileşim kuramama, ödev yükünün fazla olması gibi sorunlar uluslararası öğrencilerle benzerlik göstermektedir [12].

Gürer, Tekinarslan ve Yavuzalp (2016) tarafından ise karşılaşılan bu zorluklara paralel olarak farklı sorunlar da tespit edilmiştir. Farklılık gösteren bu sorunlar; öğrencilerin canlı gerçekleştirilen uzaktan derslere katılımının düşüklüğü, öğretim elemanı veya öğretmen ile öğrenci arasındaki yüz yüze iletişim eksikliği, öğrencilerin derslere hazırlıklı olarak gelmemesi ve öğretim elemanı veya öğretmenlerin öğrencileri derse motive etmek için çok fazla çaba sarf etmesinin gerekliliğidir [13]. Bu da pandemi döneminde eğitim sürecinde yaşanan sorunların barınma, öğrenci, öğretim elemanı ya da materyal eksikliklerine bağlı

olabileceğini ortaya koymaktadır. Bu problemlerden yola çıkarak çalışmanın temel konusu Covid-19 pandemisinin Bursa Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarına etkisinin araştırılması olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda çalışmada “Covid-19 pandemi sürecinde ve yeni normal eğitim modelinde üniversite öğrencilerinin yaşadığı barınma sorunu eğitim sürecini nasıl etkilemiştir?” sorusunun cevaplanması amaçlanmaktadır.

2. Materyal ve Yöntem

Felsefi bir akım olarak fenomenoloji duyularla algılanan şey olarak fenomenlerle ilgilenir ve kişilere göre değişen gerçek tanımlarını araştırır. Fenomenoloji aynı zamanda bir metodolojidir ve felsefe ile kısıtlı kalmayarak farklı disiplinlerde gerçekleştirilen nitel araştırmalarda katılımcıların bir konuya dair deneyimlerini aktarması amacıyla daha çok tercih edilir. Bu çalışmada da fenomenolojik yaklaşımın tercih edilmesi üniversite ortamındaki öğrencilerin ders kapsamında yaşadıkları barınma deneyimlerini mevcut dönem ve pandemi döneminde olmak üzere araştırmacıya aktarmalarını sağlamıştır. Buna ek olarak çalışmada nitel veri toplama yöntemlerinden derinlemesine görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu kapsamda pandemi sürecinde ve sonrasında grup çalışmalarının, çizim araç gereç ve bilgisayar programlarının aktif kullanıldığı şehir planlama disiplinin eğitim sürecinde öğrencilerin barınma alanlarının eğitim süreçlerine etkisinin ortaya konması amaçlanmıştır.

Şehir ve Bölge Planlama eğitiminde, 4 yıllık eğitim süreci boyunca yerleşim birimleri her ölçekte farklı disiplinler açısından bütünlük olarak ele alınmaktadır. Programda teorik derslerin yanı sıra uygulamalı kazanımları yüksek stüdyo dersleri verilmektedir. Stüdyo dersleri kapsamında bir yerleşim alanı araştırma sahası olarak belirlenmekte, saha öğrenciler tarafından analiz edilmekte ve bulgular sentezlenerek plan kararları üretilmekte, tasarım kriterleri belirlenmekte ve görsel içerik üretilmektedir. Bu eğitimde sahaya, grup çalışmasına ve teknik cihaz ve programlara bağlı bir öğrenme süreci her dönemde gereklidir. Bu sebeple Şehir ve Bölge Planlama Bölümleri; pandemi döneminde çevrimiçi eğitim sürecinde barınma alanındaki eksikliklerin ortaya konulabileceği bölümlerden biri olarak incelenebilir.

Araştırmanın örnekleme sürecinde ana kütle Şehir ve Bölge Planlama öğrencileri olarak tanımlanmıştır. Çalışma evreni olarak Bursa Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir & Bölge Planlama 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri olarak belirlenmiştir. Örnek çerçevesi Bursa Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama bölümü 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin listesidir.

Derinlemesine görüşme yapılması için öğrenci seçiminde ise kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle Bursa’da ailesinin yanında barınan 3. Sınıfta okuyan bir öğrenci ile görüşülmüş daha sonra da öğrencinin yönlendirmesi ile pandemi döneminde stüdyo dersi almış öğrenciler ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeye katılan katılımcıların kimlikleri gizli tutularak cinsiyet, mevcuttaki lisans sınıfı ve görüşme sırasına göre görüşmeciyi kodu belirlenerek görüşmeler anonimleştirilmiştir.

Tablo 1. Görüşme Gerçekleştirilen Katılımcı Profili

GÖRÜŞÜLEN KİŞİ KODU	CİNSİYET	PANDEMİ DÖNEMİNDE ÖĞRENİM GÖRDÜĞÜ SINIF	MEVCUTTA ÖĞRENİM GÖRDÜĞÜ SINIF
E21	Erkek	Lisans 1. Sınıf	Lisans 2. Sınıf
K21	Kadın	Lisans 1. Sınıf	Lisans 2. Sınıf
E31	Erkek	Lisans 2. Sınıf	Lisans 3. Sınıf
K41	Kadın	Lisans 3. Sınıf	Lisans 4. Sınıf
K42	Kadın	Lisans 3. Sınıf	Lisans 4. Sınıf

Katılımcılarla tek tek derinlemesine görüşmeler gerçekleştirildikten sonra yarı yapılandırılmış görüşme formları dijital metne dönüştürülerek NVivo 11 yazılımının deneme sürümü kullanılarak analiz edildi. Analiz aşamasında; veri ekleme, sınıflandırma, kodlama, görselleştirme, sorgulama ve karşılaştırma akışı takip edildi. Çalışma kapsamında tematik analiz tercih edilerek veriler 4 temada sınıflandırıldı. Programda öncelikle elde edilen verilerin sınıflandırılması için demografik bilgiler, eğitim bilgileri, barınma bilgileri ve ders kapsamında mevcut eğitim sürecinin iyileştirilmesine dair öneriler başlıkları oluşturularak her başlığa dair kodlar tanımlandı. Daha sonra programda tanımlanan kodlar her katılımcının görüşme formundaki ilgili açıklamalarla eşleştirildi.

Kaynaklar, sınıflandırma ve kodlar arası referanslar tamamlandığında 5 görüşme formuna toplam 231 kodlama ve 544 referans tanımlandı. Daha sonra görselleştirme, sorgulama ve karşılaştırma adımları gerçekleştirilerek bulgular elde edildi.

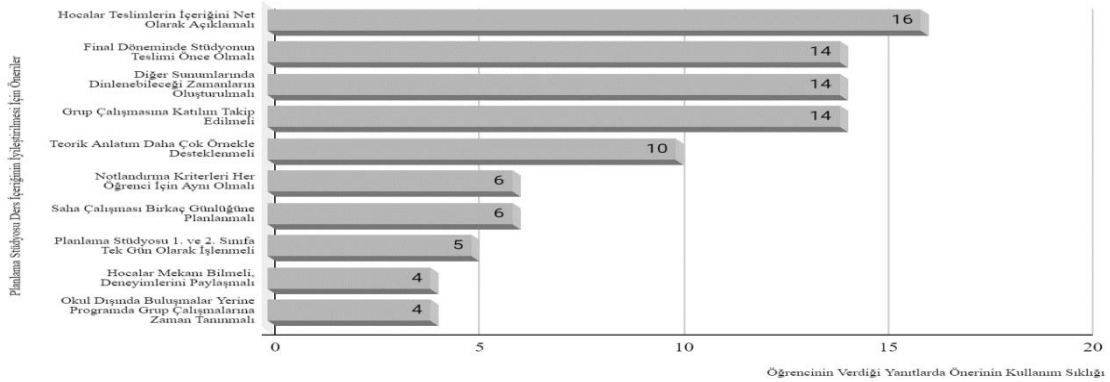
3. Bulgular

Bulguların elde edilebilmesi için oluşturulan kodlar belirlenen sınıflandırma doğrultusunda organize edilerek ilgili kodlarla ilişkilendirildi. Görüşme notlarından elde edilen nitel verilerin ilişkilendirildiği kodlar görselleştirildi.

Mevcut dönemde 2. sınıf olan erkek öğrenci, 2. sınıf olan kadın öğrenci ve 4. sınıf olan kadın öğrenci hem pandemi hem mevcut eğitim döneminde barındığı alanda ders ile ilişkili sorunlarla karşılaşmıştır. Mevcut dönemde 3. sınıf olan erkek ve 4. sınıf olan diğer kadın öğrencinin çoğunlukla pandemi döneminde barındığı alanda dersle ilgili sorunlarla karşılaştığı görülmüştür.

Pandemi döneminde barınılan yerde ders kapsamında sorun yaşadığını belirten öğrencilerden en çok 2. Sınıf olan kadın öğrenci pandemi döneminde yaşadığı yerde yaşadığı sorunları vurgulamıştır. Öğrenci karşılaştığı öncelikli sorunlar olarak; çizim yapmak için yeterli büyüklükte masasının olmaması, nasıl çizim yapacağına dair hocaların çizimine müdahale edememesi ve çizim materyallerini temin edememesi konularını belirtmiştir. Öğrenci yüz yüze eğitim döneminde derse daha iyi odaklandığını saha çalışmalarına birlikte diğer çalışmaları da görerek ders sürecini daha verimli geçirdiğini vurgulamıştır. Mevcut dönemde barındığı yerde sessiz bir ortam ve yeterli büyüklükte çalışma alanı sağlansa da grup çalışması gerektiren işlerde kaldığı yurda çalışma arkadaşlarının gelememesi sebebiyle barınma alanında verimli ders çalışma imkânı sağlayamamıştır. Bu durum da dersin özelliğine göre barınma alanında sağlanması gereken ihtiyaçların değiştiğini ortaya koymaktadır.

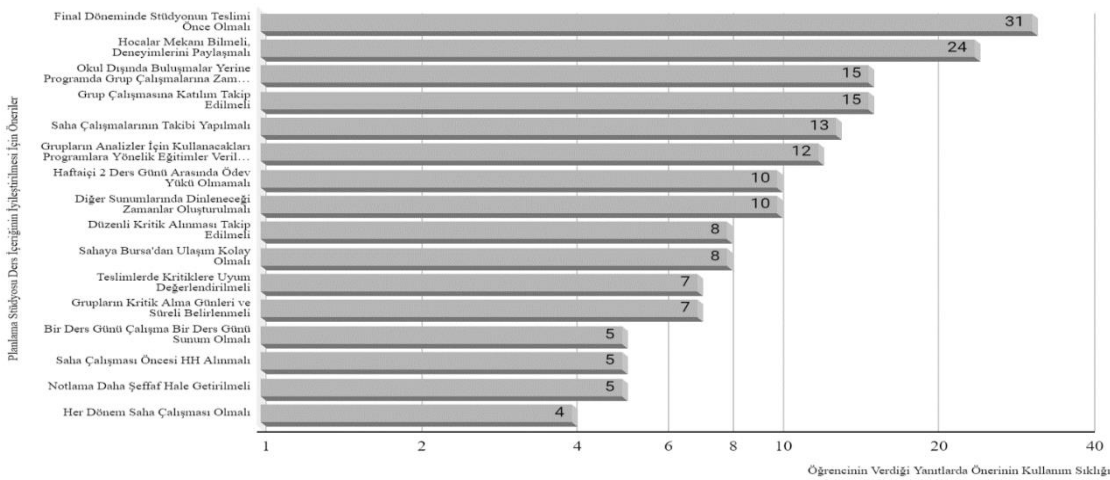
Mevcut dönemde 2. sınıf olan kadın öğrenci ve 2. sınıf olan erkek öğrencinin ise mevcut dönemde barınma alanlarında diğer öğrencilere göre daha çok sorun yaşadıklarını belirttikleri görüldü. Mevcut dönemde 2. sınıf olan erkek öğrenci, pandemi döneminde kendi ailesinin yanında barınırken çalışma alanının yetersizliği ve saha çalışması gerçekleştirilememesi sebebiyle sorun yaşadığını ön plana çıkardı. Mevcut dönemde ise barındığı devlet yurdunda çalışma alanının başka blokta yer alması, çalışma alanının gürültülü olması ve kendi odalarındaki masaların çizimler için yeterli büyüklükte olmaması sebebi gibi barınma ortamıyla ilgili sorunlarla karşılaştığını belirtti. “Çalışacağım masalar başka blokta ya da herkes ders çalışmak için gelmiyor sessiz çalışma ortamı sağlayamıyorum. Kendi odamızda da küçük masalarımız var ama çizim için A2 bile sığmıyor” (Mevcut dönemde 2. sınıf olan erkek öğrenci, kişisel görüşme, 12.05.2022). Mevcut dönemde 3. sınıf olan erkek öğrenci Bursa’da ailesinin yanında barındığı ve stüdyo kapsamında verilen çalışmaların çoğunluğunu grupça okuldaki çalışma ortamında tamamladıkları için eve çalışma yükünün kalmadığını ve sorun yaşamadığını ilettiler. Bu kapsamda barınma alanında eğitim sürecinin verimli geçmesi için öncelikle kişisel bilgisayarında programlarla çalışabilmesi ve program bilgisini geliştirebileceği eğitimlere ulaşabilmesinin gerekliliğini vurguladı. Mevcut dönemde 4. sınıf diğer kadın öğrencinin ise barındığı öğrenci yurdunda aldığı stüdyo dersinde artık el çizimi yapılmadığı için kişisel bilgisayarıyla yeterli çalışma alanına sahip olduğu için barınma ile ilişkili sorun yaşamadığı görüldü. Daha sonra ders kapsamında mevcut eğitim sürecinin iyileştirilmesi için öneriler başlığında: saha çalışmasının iyileştirilmesi, grup çalışmalarından daha çok verim alınması ve ders günleri içindeki işleyişin iyileştirilmesine yönelik önerilerin her bir öğrenci tarafından görüşmede belirtilen sıklığının dağılımı analiz edildi.

Şekil 1. Mevcut Dönemde 2. Sınıf Olan Erkek Öğrencinin Ders Kapsamında Mevcut Eğitim Sürecinin İyileştirilmesi İçin Öneri Sıklığının Dağılımı

Mevcut dönemde 2. sınıf olan erkek öğrencinin ders kapsamında mevcut öğretim sürecinin iyileştirilmesi için öneri sıklığının dağılımına bakıldığında öğrencinin grup çalışmaları sürecine dair açıklamaları: "Pandemide 4 kişi dijital ortamda çalıştık. Grubumda çalışkan kişiler olduğu için benim içinde verimli geçti. Sonra grup 2 kişilik oldu. Şu anda da 2 ve 3 kişi sonra bireysel çalışıyoruz. Yüz yüze daha verimli ama buluşmak için ulaşım zaman kaybı oluyor. Pandemi de zaman kaybı olmuyordu" şeklindedir (Mevcut dönemde 2. sınıf olan erkek öğrenci, kişisel görüşme, 12.05.2022). Bu durum grup çalışmalarında çalışılan grup arkadaşlarının derse ilgisinin çalışma sürecinin olumlu geçmesine neden olduğunu göstermektedir. Buna ek olarak çalışma grubunun bir araya gelmelerinde yüz yüze iletişimin çalışma sürecini daha verimli hale getirmesine rağmen bir araya gelmek için harcanan zaman öğrenci tarafından kayıp olarak görülmektedir. Öğrenci ders sürecinin iyileştirilmesi için öncelikle akademik personelin teslimlerin içeriğini net olarak açıklamasının, final döneminde stüdyo tesliminin önce olmasının ve derslere sektörden konukların daha çok davet edilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır.

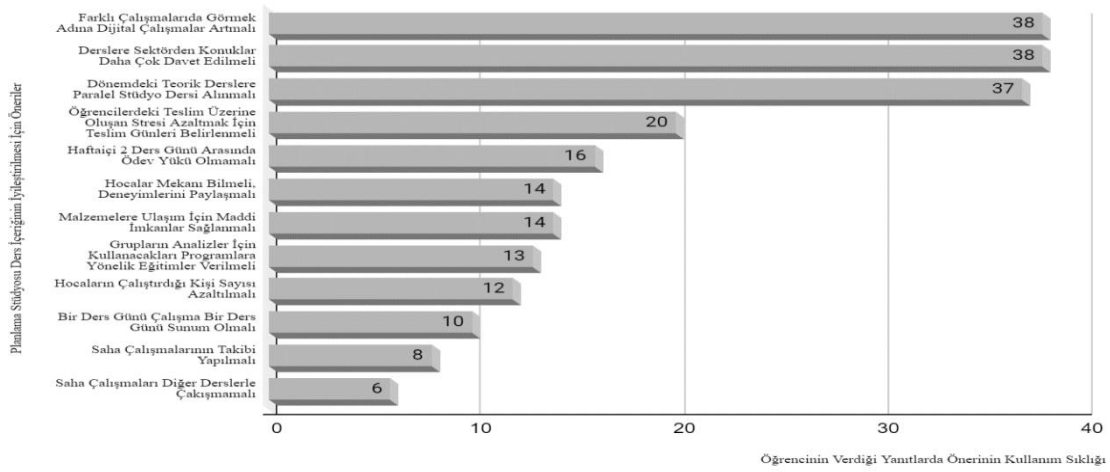
Mevcut dönemde 2. sınıf olan erkek öğrencinin görüşmede verdiği yanıtlar analiz edilerek kullanım sıklığına göre verdiği yanıtlar değerlendirildiğinde yakın, çalışma, yeterli, bireysel, örnek, sessiz, verimli, dijital, masalar, zaman kelimelerini sıklıkla kullandığı görüldü. Öğrencinin görüşme formunda sık kullanılan kelimelerin kullanım yerlerine bakıldığında çalışma alanı yetersizliği, yeterli alanın olmaması, sessiz ortamın sağlanamaması, grup çalışmaları için buluşmalarda zaman kayıplarının olması üzerine kelimelerin genellikle negatif anlamda kullanıldığı görüldü.

Şekil 2. Mevcut Dönemde 2. Sınıf Olan Kadın Öğrencinin Ders Kapsamında Mevcut Eğitim Sürecinin İyileştirilmesi İçin Öneri Sıklığının Dağılımı

Mevcut dönemde 2. sınıf olan kadın öğrencinin ders kapsamında mevcut öğretim sürecinin iyileştirilmesi için öneri sıklığının dağılımı incelendi. Öğrenci barındığı yerde ders çalışma ortamını: “İnternet var kendi cihazımla bağlanıyorum özel yurt olduğu için sessiz ortamda sağlanıyor ama stüdyo için yurttan çok çalışmıyorum. Genelde grup çalışması gerekiyor” (Mevcut dönemde 2. sınıf olan kadın öğrenci, kişisel görüşme, 12.05.2022) olarak tanımladı. Bu doğrultuda öğrenci öncelikle final döneminde stüdyonun tesliminin önce olmasını, akademik personelin ders kapsamında çalışılan sahayı bilmesi, saha deneyimlerini paylaşması ve okul dışında buluşmalar yerine programda grup çalışmalarına zaman tanınmasının gerektiğini belirtti.

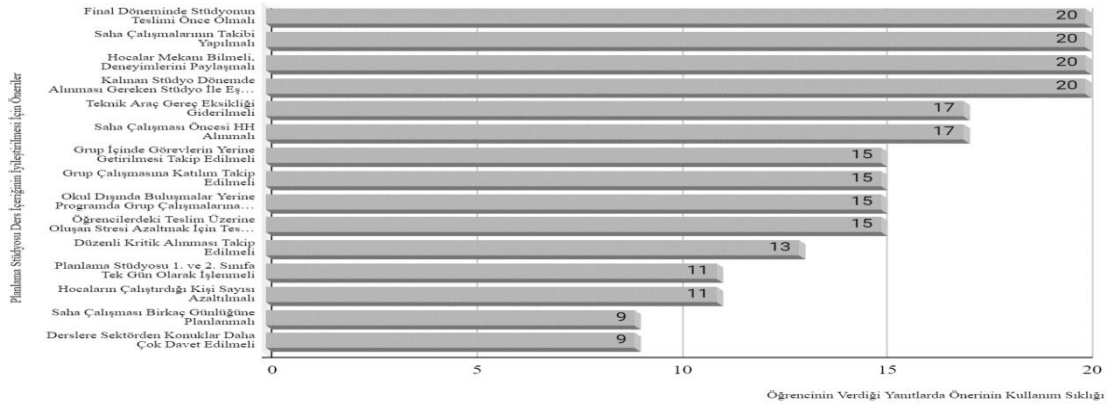
Mevcut dönemde 2. sınıf olan kadın öğrencinin görüşmede verdiği yanıtlar analiz edilerek verdiği yanıtlar kullanım sıklığına göre değerlendirildiğinde kritik, program, çalışma, hocalar, rahat, ulaşım kelimelerini sıklıkla kullandığı görüldü. Öğrencinin kelimeleri kullandığı cümleler incelendiğinde ise kelimeleri genel olarak akademik personelle iletişimin zayıflığı, program bilgisi yetersizliği, kritik günleri ve zamanlarındaki kısıtlar, pandemi döneminde sahaya ulaşımın olmaması üzerine negatif anlamda kullandığı tespit edildi.

Şekil 3. Mevcut Dönemde 3. Sınıf Olan Erkek Öğrencinin Ders Kapsamında Mevcut Eğitim Sürecinin İyileştirilmesi İçin Öneri Sıklığının Dağılımı

Mevcut dönemde 3. sınıf olan erkek öğrencinin ders kapsamında mevcut öğretim sürecinin iyileştirilmesi için öneri sıklığının dağılımı değerlendirildiğinde öğrencinin pandemi ve mevcut dönemdeki eğitim sürecine dair: “El çizimi de zaman alıyor hem de malzemeler pahalı herkes alamıyor. Bilgisayarda çalışmak artık daha rahat oluyor. Bu yılda elle olan şeyler olsa da biz bilgisayarda çalışıyoruz. Çizim hatalarını düzeltmek kolay. Pandemi de diğer okullarda dijital çalıştığı için eski yıllara göre tüm çalışmalarını dijital ortama yüklediler. Pandemi de tüm öğrenci çalışmalarına ulaştık ve farklı konseptleri gördük” (E31, kişisel görüşme, 12.05.2022) olarak yanıt verdiği görüldü. Öğrenci farklı çalışmalarında görülmesi adına dijital çalışmaların artırılmasını, derslere sektörden konukların daha çok davet edilmesini ve dönemdeki teorik derslere paralel stüdyonun alınmasını öncelikle gerekli gördüğünü belirtti.

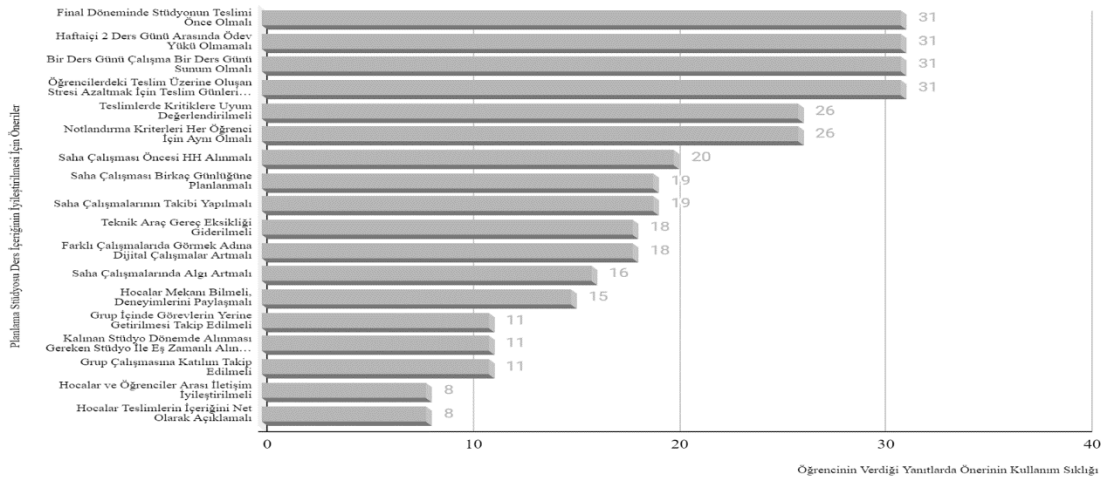
Mevcut dönemde 3. sınıf erkek öğrencinin verdiği yanıtlar analiz edilerek kullanım sıklığına göre değerlendirildiğinde teorik, bilgisayar, stüdyo, çizim, dijital, tasarım, pazartesi, okulda, çalışma kelimelerini sıklıkla kullandığı görüldü. Öğrencinin sık kullandığı kelimelerin kullanıldığı cümleler incelendiğinde ise genel olarak okulda yüz yüze grup çalışmalarının, pazartesi günü sunum yapılması ve kritik alınmasının olumlu olduğunu belirterek kelimeleri pozitif anlamlarında daha çok kullandığı görüldü.

Şekil 4. Mevcut Dönemde 4. Sınıf Olan Kadın Öğrencinin Ders Kapsamında Mevcut Eğitim Sürecinin İyileştirilmesi İçin Öneri Sıklığının Dağılımı

Mevcut dönemde 4. sınıf olan kadın öğrencinin ders kapsamında mevcut öğretim sürecinin iyileştirilmesi için öneri sıklığı değerlendirildiğinde öğrenci pandemi döneminde yaşadığı sorunları: “Artık elde çizim yapmadığımız için bilgisayardan çalıştığımız için çok sorun yaşamadım. Ama programların cihazda kapladığı alan ve cihazın yetersiz kaldığı zamanların olması pandemi döneminde derse çalışmamda sorun oldu” (K41, kişisel görüşme, 12.05.2022) olarak ifade etti. Öğrenci öncelikle final döneminde stüdyonun tesliminin önce olmasını, saha takibi yapılmasını, akademik personelin sahayı bilmesi ve deneyimlerini öğrencilerle paylaşmasını ve kalınan stüdyonun dönemde alınması gereken stüdyo ile eş zamanlı olarak alınabilmesini gerekli gördüğünü belirtti.

Mevcut dönemde 4. sınıf olan kadın öğrencinin görüşmede verdiği yanıtlar analiz edilerek kullanım sıklığına göre incelendiğinde ise çevrimiçi, verimli, sunum, rahat, bilgisayar, program, tekrar, analizler, pandemi, sorun, kapasite kelimelerini sıklıkla kullandığı görüldü. Öğrencinin kelimeleri kullandığı cümleler incelendiğinde ise çevrimiçi eğitimde bireysel çalışma ve sunumların verimli olduğu, ders kayıtlarından tekrarların yapılabilmesi, diğer analizlerinde görülmesi sebebiyle ders sürecinin olumlu geçmesi üzerine kelimeleri pozitif anlamda daha çok kullandığı görüldü.

Şekil 5. Mevcut Dönemde 4. Sınıf Olan Diğer Kadın Öğrencinin Ders Kapsamında Mevcut Eğitim Sürecinin İyileştirilmesi İçin Öneri Sıklığının Dağılımı

Mevcut dönemde 4. sınıf olan diğer kadın öğrencinin ders kapsamında mevcut öğretim sürecinin iyileştirilmesi için öneri sıklığının dağılımı incelendiğinde “pandemi döneminde derse çalışma sürecinin verimli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna “Hem evet hem hayır, çevrimiçi eğitimde dikkat dağınıklığı oluyor, başta kullandığımız programlarda bir araya gelebilmek zordu sonradan ekran paylaşma vs. ile daha çözüm üretilebildi. Hocaların da çevrimiçi eğitimde irtibatı yüksek ama görselliği düşük. Ders kaydı önemli, tekrar için hocaların kendi anlatımlarına ulaşabiliyoruz” (Mevcut dönemde 4. sınıf olan diğer

kadın öğrenci, kişisel görüşme, 12.05.2022 yanıtını verdiği görüldü. Öğrenci öncelikle final döneminde stüdyonun tesliminin önce olmasını, hafta içi iki ders günü arasında ödev yükünün olmasını, bir ders günü çalışma bir ders günü sunum olmasını ve öğrencilerdeki teslim stresinin azaltılması üzerine teslim günlerinin planlanmasını gerekli gördüğünü belirtti.

Mevcut dönemde 4. sınıf olan diğer kadın öğrencinin görüşmede verdiği yanıtlar değerlendirildiğinde çalışma, teknik, eksiklik, cihaz, dikkat, zorunda, çevrimiçi, veriler kelimelerinin sıklıkla kullandığı görüldü. Öğrencinin kelimeleri kullandığı cümleler incelendiğinde ise çevrimiçi eğitimde odaklanma zorluğu, dikkat dağınıklığı ve teknik cihazlardaki program bilgilerinin zayıflığı üzerine kelimeleri negatif anlamda daha çok kullandığı görüldü.

Tüm öğrencilerin mevcut öğrenim sürecinin iyileştirilmesine yönelik önerileri karşılaştırıldığında hocaların çalışma sahasını bilmesi ve deneyimlerini paylaşması konusunda herkesin hem fikir olduğu görüldü. Final döneminde stüdyonun tesliminin önce olması, grup çalışmasına katılımın takip edilmesi, saha çalışmalarının takibinin yapılması, malzemelere ulaşımında maddi imkânların sağlanması önerileri üzerine ise öğrencilerin çoğunluğunun hem fikir olduğu sonucuna varıldı.

Tablo 2. Tüm Öğrencilerin Mevcut Öğrenim Sürecinin İyileştirilmesine Yönelik Önerilerinin Karşılaştırılması

NERİLER	ÖĞRENCİLER				
	Mevcut Dönemde 2 Sınıf Olan Erkek Öğrenci	Mevcut Dönemde 2 Sınıf Olan Kadın Öğrenci	Mevcut Dönemde 3 Sınıf Olan Erkek Öğrenci	Mevcut Dönemde 4 Sınıf Olan Kadın Öğrenci	Mevcut Dönemde 4. Sınıf Olan Diğer Kadın Öğrenci
kademik Personel Teslimlerin İçeriğini det Olarak Açıklamalı	x				x
Final Döneminde Stüdyonun Teslimi Öncelikli Olmalı	x	x		x	x
Diğer Sunumlarında Dinlenebileceği Soruların Oluşturulmalı	x	x			
Grup Çalışmasına Katılım Takip Edilmeli	x	x		x	x
Teorik Anlatım Daha Çok Örneklerle Desteklenmeli	x				
Değerlendirme Kriterleri Her Öğrenci İçin Aynı Olmalı	x				x
Saha Çalışması Birkaç Günlüğüne Bölünmeli	x			x	x
Değerlendirme Stüdyosu 1. ve 2. Sınıfa Tek Gözetim Olarak İşlenmeli	x			x	
kademik Personel Mekanı Bilmeli, Deneyimlerini Paylaşmalı	x	x	x	x	x
Kampüs Dışında Buluşmalar Yerine Programda Grup Çalışmalarına Zaman Ayırılmalı	x	x		x	
Saha Çalışmalarının Takibi Yapılmalı		x	x	x	x
Grupların Analizler İçin Kullanacakları Programlara Yönelik Eğitimler Verilmeli		x	x		
Hafta içi 2 Ders Günü Arasında Ödev Yükü Olmamalı		x			x
Yazın Kritik Alınması Takip Edilmeli		x		x	
Saha Bursa'dan Ulaşım Kolay Olmalı		x			
Değerlendirmelerde Kritiklere Uyum Sağlanmalı		x			x
Grupların Kritik Alma Günleri ve Süreli Belirlenmeli		x			
Bir Ders Günü Çalışma Bir Ders Günü Sunum Olmalı		x			
Saha Çalışması Öncesi HH Alınmalı		x		x	x

analiz edildiğinde genel olarak grup çalışması kapsamında kullanıldığı görüldü. Öğrencilerin barındıkları yerde devlet ya da özel yurtda barınmaları sebebiyle grup çalışmalarını gerçekleştiremedikleri, pandemi döneminde iş bölümünde zorlukların olduğu bireysel çalışmalardan daha çok verim aldıkları ve yüz yüze eğitimde grup çalışma süreçlerinin daha öğretici olduğu ortaya kondu.

Bu kelimelerin sıklıkla kullanıldığı diğer kelimeler incelendiğinde çoğunlukla pozitif anlamda kullanıldığı görüldü. Öğrencilerin bireysel görüşlerini belirttikleri formlardan oluşturulan kelime bulutlarında sık kullanılan kelimelerin alt sınıflarda daha çoğunlukta olmak üzere negatif anlamda daha yaygın kullanıldığı üst sınıflar ve tüm öğrencilerin ortak cevaplarından oluşturulan kelime bulutlarında ise kelimelerin pozitif anlamda kullanımlarının daha yaygın olduğu ortaya çıktı.

4. Sonuç ve Tartışma

Araştırma kapsamında ilk aşamada pandemi öncesi ya da sonrasında sorun yaşayan öğrenciler tespit edildi. Öğrencilerin belirttikleri ifadeler dikkate alarak oluşturduğumuz kodlar arası ilişkiler görselleştirildi. Genel olarak öğrencilerin öncelikle çalışma alanları olan sahada deneyimi ve örnek çalışmalar hakkında bilgi sahibi olmayı, beklenen teslimlere dair akademik personel ile karşılıklı iletişim kurabilmeyi diğer derslerde öğrendikleri teorik bilgileri stüdyo dersinde uygulayarak ders çıktılarını pekiştirmeyi önemsedikleri görüldü.

Bununla birlikte eğitim sürecindeki her sınıfta ortak olarak eğitim sürecinin verimli geçebilmesi için barınma alanında yeterli kapasite ve donanımına sahip teknik cihazların bulunması beklenmekte ve lisans eğitiminin ilk iki yılında barınma alanında elde çizim ve maket yapımına uygun büyüklükte çalışma masasının bulunması, alanda grup arkadaşlarıyla birlikte çalışılabilmesi ve gerekli materyallere uygun fiyatla ulaşılabilir olması öğrenciler tarafından öncelikli olarak gerekli görülmektedir.

Çalışmanın sonuçları diğer araştırma bulguları ile karşılaştırıldığında ise Şen & Kızılcıoğlu'nun (2020) çalışmasında uzaktan öğretim ile ekonomik olarak tasarruf sağladınız mı sorusuna öğrenciler yüz yüze eğitimin getirdiği barınma, ulaşım ve diğer giderlerin tamamen ortadan kalktığı ancak teknolojik aletlere yapılan harcamaların da arttığını belirterek negatif anlam yüklediği görüldü [14].

Buna benzer olarak görüşme yapılan öğrencilerde teknik cihazlarında yaşanan sorunlar sebebiyle cihazlarını tamire göndermek ya da değiştirmek zorunda kaldıkları belirtildi. Bunun yanı sıra pandemi döneminde fiyat artışının yalnız teknolojik aletler üzerine değil yine elde çizim ve maket ödevlerinin hazırlanması için gerekli materyallerin ücretlerini karşılamak zorunda olduklarını hatta malzeme temini için bireysel olarak farklı illere gitmek zorunda kaldıkları ifade edildi.

Turgut'un (2022)'ye göre ise: Üniversite öğrencilerinin ruhsal ve sosyal refahı koşullar ve çevrede meydana gelen değişimlerden direkt olarak etkilenmektedir. Pandemi de öğrencilerin ruhsal ve sosyal refahını olumsuz yönde etkileyen önemli bir çevresel değişimdir. Aile yanında yaşama pandemi döneminde dezavantaja dönüşebilmektedir [15].

Öğrencilerin eğitim sürecinin psikolojik ve sosyal boyutuna odaklanan bu çalışmadaki deneyimlere benzer olarak araştırmaya katılan öğrencilerinde pandemi döneminde barındıkları alanda ödev hazırlama sürecinde sosyal hayatları askıya alındığı için her dersin ders yükünün arttığı bir dönemde stres düzeylerinde artış olması söz konusudur. Aile ile iletişim ve iş bölümü açısından ders süreci değerlendirildiğinde ise Bursa'da ailesinin yanında öğrenim gören öğrenci dışında diğer öğrenciler aile içi sorumluluklar ve iletişim sorunları sebebiyle ders sürecini olumsuz etkilediğine değinmezken tüm öğrenciler ortak olarak ders sürecinde iş yükünün artması ve teslimler sebebiyle stres düzeylerinin arttığını belirtti.

Akçay vd. (2022) ve Işık (2021)'in Mimarlık Fakültesi öğrencileri, Bingöl (2020)'ün ise Peyzaj Mimarlığı öğrencilerine yönelik gerçekleştirdiği çalışmalar dışında şehir planlama öğrencilerine yönelik bir çalışmanın yer almadığı görüldü [16,17,18].

Bingöl (2020), çalışmada peyzaj mimarlığı öğrencilerinin acil uzaktan eğitim sistemine ilişkin memnuniyet düzeyinin araştırılması ve sistemin peyzaj mimarlığı bölümlerinde uygulanabilirliğinin ölçülmesini amaçladı [18]. Bu çalışmaya benzer olarak gerçekleştirilen çalışmada da öğrencilerin çoğunluğunun barındıkları yerde teknik cihaz yetersizliği ve donanım eksikliği ile karşılaştığı görüldü. Çalışmada çevrimiçi eğitim sürecinin stüdyo kültüründen uzak olduğu için eleştirel düşünceden de yoksun kaldığı sonucuna varıldığı ortaya kondu.

Akçay vd. (2022), gerçekleştirdiği çalışmada ise salgın sırasında mimarlık eğitiminde tasarım stüdyosu dinamiklerini güncellemek için mimari tasarım iletişimi kavramının incelendiği ve yöntem olarak anket çalışması uygulanıp karşılaştırmalı sonuçlar yol analizinin tercih edildiği görüldü. [17] Işık (2021) tarafından hazırlanan çalışmada ise salgın döneminde uygulamalı derslerin yoğun olduğu mimarlık eğitiminde yaşanan zorluklara odaklandı [16]. Öğrencilere yönelik yapılan anket çalışmasının verileri istatistiksel analiz programında Ki-Kare ve Fisher-Kesin olasılık testleri kullanılarak analiz edildiği görüldü. Çalışma çıktılarında pandemi döneminde proje ve tasarım derslerinden daha az verim alınırken teorik derslerde tekrar izlenebilirlik olduğu için yüz yüze sisteme göre daha çok verim aldıkları ve mevcut dönemde hibrit sistemi benimsedikleri sonucuna varıldı.

Bozkurt ve Sharma (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmada da pandemi döneminde öğrencilere verilen eğitimin içeriği yanı sıra öğrencilerin bu zor dönemde yaşadığı deneyimlerin hatırlanacağı göz önünde bulundurularak empatik bir yaklaşımla yaklaşarak deneyimlere dair de bilgi toplanmasının önemli olduğuna değinilmiştir [19].

Literatürdeki çalışmaların çıktıları değerlendirildiğinde pandemi döneminde barınma alanının öğrenciler için eğitim görülen alan mekanına da dönüştüğü teknolojik cihazlarla erişimi sağlayan, yeterli cihaza ve programlara sahip olan öğrencilerin ders sürecinin daha olumlu geçtiği ve bu öğrencilerin bu süreçte barınma alanlarında ders sürecinden daha çok verim aldıkları ortaya kondu. Bu kapsamda Bozkurt ve Sharma (2020) tarafından bu tür çalışmaların farklı bölümlerin öğrencileri örnekleminde yapılarak öğrencilerin konuyla ilgili düşüncelerinin ortaya konması önerilmiştir [19]. Bu doğrultuda nitel araştırma yöntemleri tercih edilen çalışmada derinlemesine görüşmeler yapılarak toplanan nitel veriler öğrencilerin pandemi dönemi ve mevcut dönemde barınma alanlarında yaşadıkları deneyimleri yansıttı. Bu deneyimler yorumlanarak şehir planlama eğitiminin en yoğun çalışma gerektiren ve öğrenme çıktıları yüksek derslerinden planlama stüdyosu dersinin çalışma sürecine etkisi değerlendirildi bu sayede pandemi döneminde ve mevcut dönemde barındığı alanda sorun yaşayan öğrenciler ayrıştırılarak literatüre katkı sağlandı.

Çalışmaya katılan öğrencilerin çevrimiçi ders döneminin olumlu yanlarına dair ortak düşünceleri; istedikleri zaman dersi tekrar dinleyebilmeleri, sınavlarda gözetmen baskısı hissetmemeleri ve görüntü veya ses olarak iletişimi istedikleri düzeyde kurabilmeleri ve daha az stres hissetmeleridir. Öğrencilerin bu dönemde hissettikleri en büyük dezavantajlar ise grup arkadaşlarıyla yüz yüze bir arada fikir alışverişi yapmadan teslimlerin birlikte hazırlanamaması, akademik personelin çizimlere fiilen müdahale ederek geliştirilmesi için kritik verememesi ve plan üretilen çalışma sahasına gidilememesidir.

Tematik analiz yöntemi kapsamında verilerin 4 temada sınıflandırılması verilerin yorumlanmasını kolaylaştırdı. Demografik bilgiler, eğitim bilgileri, barınma bilgileri ve ders kapsamında mevcut eğitim sürecinin iyileştirilmesine dair öneriler başlıkları oluşturuldu. Her temaya dair tanımlanan kodlar katılımcı görüşme formları ile ilişkilendirilerek daha sonra pandemi dönemi ve mevcut dönemde barınma alanında sorunla karşılaşan öğrencilerin dağılımı ve her öğrencinin ders kapsamında mevcut eğitim sürecinin iyileştirilmesi için öneri sıklığı görselleştirildi.

Şehir ve Bölge Planlama eğitiminin daha başında yer alan pandemi döneminde 1. ve 2. sınıf lisans öğrencisi olan öğrenciler barındıkları mekâna ve ders sürecine dair daha çok sorunlara vurgu yapmışlardır. Pandemi döneminde 3.sınıf ve 4. sınıf lisans öğrencilerinin barındıkları mekâna ve ders sürecinin iyileştirilmesine dair daha çok önerilere vurgu yaptığı görüldü. Bu konuda planlama eğitiminin ilk saha çalışmalarının, elde çizim ve maket uygulamalarının yüz yüze gerçekleştirilmesinin eğitim sürecinin verimli geçmesi açısından önemli olduğu sonucuna varıldı.

Ders kapsamında öğrenim dönemleri değişikçe barınma alanlarındaki gerekliliklerin değiştiği bir öğrenci tarafından çalışma sorunu olan durumların başka bir öğrenci tarafından derse çalışma sorunu olmadığı görüldü. Bu doğrultuda dersin temel gereklilikleri kapsamında tüm öğrenim dönemlerinde ortak olarak yeterli sayı ve kapasitede teknik cihaza, çizim programlarına ve eğitim dokümanlarına sahip olmasının gerektiği belirlendi.

Ders kapsamında mekâna dayalı saha araştırmalarının gerçekleştirilememesi, barınma alanlarında yeterli çalışma alanı ve ekipmanın sağlanamaması sonucunda öğrenciler tarafından mekânın algılanması ve

mekânda hali hazırda bulunan sorunlara gerçekçi çözüm önerilerinin geliştirilmesinin zorlaştığı sonucuna varıldı.

Bu kapsamda mimarlık fakültesi öğrencilerinin pandemi döneminde yaşadığı deneyimlere benzer sorunlar yaşayan aynı fakültenin bir parçası olan Şehir ve Bölge Planlama öğrencilerinin sürece dair belirttiği görüşleri dikkate alınarak mevcut eğitim sürecinde iyileştirmeler yapılması gerekli görülmektedir. Öğrencilerin pandemi döneminde barındıkları alanda ders kapsamında yaşadıkları sorunlardan ve mevcut dönemdeki eğitim sürecini değerlendirmelerinden yola çıkılarak grup çalışmaları, saha çalışmaları ve ders günleri içerisindeki teorik anlatım, kritik verilmesi ve teslimlerin yapılması üzerine düzenlemeler yapılmalıdır. Bu doğrultuda stüdyo dersi süreci iyileştirilmesi için:

- Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı azaltılmalı,
- Öğrencilerin dönem içinde de belirli aralıklarla gidebilecekleri ve öğretim elemanlarının kendi deneyimlerini de aktarabileceği saha çalışmaları gerçekleştirilmeli,
- Grup çalışmalarının okulda tamamlanacağı zamanlar yaratılmalı ve öğrencilerin barınma alanlarındaki çalışma yükü azaltılmalı,
- Öğrencilere teknik cihaz ve materyal desteği yapılmalı,
- Öğrencilerin program bilgisini geliştirecek çevrimiçi eğitimler artırılmalı,
- Derslere meslek hayatında farklı alanlarda çalışan şehir planacıları deneyimlerini paylaşmak üzere davet edilmeli,
- Dönem içinde alınan ilgili teorik derslerle stüdyo dersindeki uygulamalar paralel gitmeli,
- Sunumlar ve verilen kritikler tüm grupların faydalanacağı zamanlarda planlanmalı,
- Dönem sonu stüdyo teslimleri diğer final teslimlerinden önce olmalı,
- Öğrenciler arasındaki notlama daha açık ve şeffaf hale getirilmelidir.

Yazar Katkıları: Bu çalışmada giriş literatür taraması analizler ve sonuç bölümü S.G., G.K. ve Ö.B. tarafından yapılmıştır.

Finansman: Bu çalışma için herhangi bir finansal kaynak sağlanmamıştır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmemektedir.

Not: Bu çalışma 17-19 Kasım 2022 tarihleri arasında düzenlenen 1. Uluslararası Konya Sanat ve Mimarlık Sempozyumu'nda sunulan ve özet metni yayınlanan "Bursa Teknik Üniversitesi Şehir Planlama Öğrencilerinin Pandemi Döneminde Yaşadıkları Barınma Sorunlarının Planlama Stüdyosu Ders Sürecine Etkisi" adlı bildiri çalışmasından üretilmiştir.

Kaynakça

- [1] Islam, A., vd. (2020). Depression and anxiety among university students during the COVID-19 pandemic in Bangladesh: A web-based cross-sectional survey. Plos One. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0238162>
- [2] Al-Kumaim, N. vd. (2021). Exploring the Impact of the COVID-19 Pandemic on University Students' Learning Life: An Integrated Conceptual Motivational Model for Sustainable and Healthy Online Learning. MDPI Open Access Journal. Sustainability 2021, 13(5), 2546; <https://doi.org/10.3390/su13052546>
- [3] Lokanath M. vd. (2020). Online teaching-learning in higher education during lockdown period of COVID-19 pandemic. International Journal of Educational Research Open, Volume 1, 100012, ISSN 2666-3740; <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2020.100012>
- [4] Bab-ı Alem Uluslararası Öğrenci Derneği (2013). *Türkiye'de Misafir Öğrenci Olmak Tasavvuru Raporu*, İstanbul.
- [5] Gençoğlu C. & Çiftçi M. (2020). *Covid - 19 Salgınında Eğitim: Türkiye Üzerinden Bir Analiz*. Tarih Okulu Dergisi (TOD) Haziran 2020 Yıl 13, Sayı XLVI, ss.1648-1673.
- [6] Güzel, B. (2022). *Uluslararası Öğrencilerin COVID-19 Pandemisi Deneyimleri: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Örneği*. Üniversite Araştırmaları Dergisi, Nisan 2022, Cilt 5, Sayı 1, Sayfa: 70-83.
- [7] Yakut- İpekoğlu, H. (2021). Karantina günlükleri: Üniversite öğrencileri gözünden koronavirüs (Covid-19) pandemisi ve karantina süreci, Motif Akademi Halkbilimi Dergisi, 14 (33), 162- 183.
- [8] Bardakçı, M. & Bardakçı Ş. (2021). *Covid-19 Döneminde Uluslararası Öğrencilerin Yaşadığı Sorunlar*. Covid-19 Özel Sayı Cilt 1, Aralık 2021; s. 69-86.
- [9] Gamziskan, vd. (2021). *Covid-19 Pandemisinde Düzce Tıp Fakültesi Mezuniyet Öncesi Eğitiminin Deneyimleri ve Pandemi Sürecinin Eğitime Yansımaları*. Tıp Eğitimi Dünyası / Ocak-Nisan 2021 / Sayı 60-1.
- [10] Büyüksahin, S. (2021). *Covid - 19 Salgınının Mimari ve Kentsel Tasarım Üzerindeki Olası Etkilerinin Okunması*. COVID-19 Pandemisine Disiplinlerarası Bakış. Ekin Yayınevi, sf. 195.
- [11] Balcı, A. (2020). *Covid - 19 Özelinde Salgıların Eğitime Etkileri*. Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama.
- [12] Ereş, F. ve Doğuş, Y. (2020). *Covid-19 salgını: Lisans öğrencileri üzerindeki etkileri*. İzmir: 2. uluslararası eğitim Araştırmaları Kongresi.

-
- [13] Gürer, M. D., Tekinarslan, E. & Yavuzalp, N. (2016). Çevrimiçi ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(1), 47-78. doi:10.17569/tojqi.74876.
- [14] Şen & Kızılcıoğlu (2020). *Covid-19 Pandemi Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin ve Akademisyenlerin Uzaktan Öğretime Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi*. *International Journal OF 3D Printing Technologies And Digital Industry* 4:3, 239-252.
- [15] Turgut, Ş. (2022). *Yeniden Aile ile Yaşamak: COVID-19 Pandemi Sürecinde Eve Dönen Üniversite Öğrencilerinin Deneyimleri*. *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*. Cilt 2, Sayı 1.
- [16] Akçay Kavakoğlu, A., Güleç Özer D., Domingo-Callabuig D., Bilen, Ömer (2022). Architectural design communication (ADC) in online education during COVID-19 pandemic: a comparison of Turkish and Spanish universities. *Open House International*.
- [17] Işık, N. (2021). COVID-19 Pandemi döneminde uzaktan (çevrimiçi) eğitim sürecinin öğrenciler üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi: Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi örneği . *Türk Coğrafya Dergisi* , Issue 79 Special Issue , 25-40 . DOI: 10.17211/tcd.1024286
- [18] Bingöl, B. (2020). COVID-19 sürecinde peyzaj mimarlığı öğrencilerinin acil uzaktan öğretim sistemi üzerine görüşleri: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi örneği. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (20), 890-897.
- [19] Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). *Emergency remote teaching in a time of global crisis due to CoronaVirus pandemic*. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), i-vi. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3778083>